

עין משפט ונר מצוה

קא א מיי פ"ד מהל' מאכלות אסורות הלכה ג:

קב ב מיי פ"ב שם הלכה כא:

קב ג מיי פ"ה שם הל' א [טור י"ד סי' סב ונרדף אלפס פ"ד דמילתין דף רפכ:]

קד ד מיי פ"ד שם הל' י סמג לאוין קלג טוש"ע י"ד סי' סב סעיף ב [ונרדף אלפס שם:] קה ה מיי שם הל' ו סמג לאוין קלג:

שיטה מקובצת

שיטה מקובצת
א] אמר רב שביא בקלניתא אי בקלניתא אימא טיפא: ב] אכל בשר מן החי. ג] כי עי' תוס' מנחות דף נ"ח ע"ב: ד] לא מחייב עליה עד דאיכא כזית קתני מיהא בטוהרה: ה] כשאין בשר כזית אלא משהו: ו] חישוב לאכלה מתה דגלי דעתיה:

רבינו גרשום

אכל צפור טוהרה בחייה בקלניתא אי בקלניתא אימא טיפא: א] אכל בשר מן החי צריך כזית: חנקה ואכלה דברי הכף נ"ח ע"ב: ונבלה שיעורא בכזית: אלא דמר סבר בחמה בחייה לאיברים עומדת. כלומר ר"א ב"ר שמעון הוא סבר לאיביון עומדת לפיכך אכל אבר ממנה חייב: דכ"ע לא בעינן כזית. כלומר אם אכל אבר הימנה לא בעינן כזית: ומי איכא מידי דבכזילה לית בה כזית ובחד אבר. כלומר דאמרי' נטל צפור שאין בו כזית ואכלו ר"א ב"ר שמעון מחייב מק"ו דעל אבר הימנה חייב ואמרי' אם באיזה ענין חייב דמשהו בשר גידים ועצמות בחד אבר ומי איכא מידי דבכזילה לית ביה כזית דחזיונן נטל צפור שאין בו כזית ובחד אבר יהא כזית בין בשר גידים ועצמות: אמר רב שביא בקלניתא. פי'נפגא דעצמות שלה נסות ואין בה בשר אלא מעט: אלא כעין קלניתא. כלומר עוף טהור כעין קלניתא דעצמותיה

קב:

אבכ **צפור** ב'ו' **הבא** נמי במשהו בשר גידים ועצמות. וצין הכל כר"ן שיהא כזית ולא הוי כמשהו דסיפא דהוי צריה והוי משהו

ממש: **שאיין** בו כזית **ואבכ**ו רבי **פוט**ר. פי' בקונטרס דקסנר דאין אבר מן החי בשלימה ומיהו אי איכא כזית הוה מחייב דלא גרע מבשר מן החי דמחייב כזית דהא נמי בשר הוא וקשה לפירושו דלמר בסמוך אכל אבר מן החי ובשר מן הטרפה רצי יוחנן אמר חייב שמים וריש לקיש אמר אינו חייב אלא אחת ומוקי לה בזהמה אחת וטרפה עם יציאת רוצה וקסנר ר"ל דלאו לאזרים עומדת ולא אחי איסור אבר מן החי ומייל אאיסור טרפה והשתא מ"מ ליחייב שמים משום טרפה ובשר מן החי דקאמו צהדי הדדי ויש לדחות כגון שאין צאכר זה כזית בשר דלא מחייב משום משום בשר מן החי והא דמייב משום טרפה היינו כשלקח בשר מטרפה אחת והשלים לכזית ודומק הוא ועוד דא"כ אמאי לא חייל עליה איסור אבר מן החי כיון דליכא מטרפה אלא חצי שיעור דכפ' בתרא דיומא (דף עג:) ופרק ג' דשנעות (דף כא:) תניא שצוה שלא אוכל טרפות ועגלות שקלים ורמשים חייב ומוקי לה ר"ל במפרש חצי שיעור אלמא אע"ג דלא חייל איסור שצוה אכזית משום דמושבע ועומד כי היכי דלאו לאזרים עומדת הכי נמי לאו לחמיכת בשר עומדת והא דנקט פסור שאין זו כזית לרבותא דרצי אלעזר נקט דאפ"ה מחייב ועוד נראה לר"י דאפילו למ"ד לאזרים עומדת מודה דלאו לחמיכת בשר עומדת בחייה דלמר ר' יוחנן בסמוך אכל חלב מן החי מן הטרפה חייב שלשה ומוקי לה בנטרפה עם יציאת רוצה ובהמה לאזרים עומדת דאחי איסור טרפה וחלב ואבר מן החי צהדי הדדי והשתא אמאי נקט טרפה בלאו טרפה איכא ג' אבר מן החי ובשר מן החי וחלב אלא ודאי בהמה בחייה לאו לחמיכת בשר עומדת ולא אחי אחי ומייל על שאר איסורין: **ובבשר** בשדה **טרפה** זה **בשר מן החי**. מדכתיב **בשדה דריש** דמשמע שפירש ממקומו ואף על גב דלנטרין לבשר שיא חוץ ממחילתו כדלמר בפ' בהמה המקשה (נעיל דף סח:) כולוה דריש מנייה: **אבכ** **אבר** מן החי ובשר מן החי צ"ר יוחנן חייב שתיים. ואע"ג דאין לוקין על לאו

שצכללות ה"מ היכא דלא מפרש בקרא כגון (שמות יב) אל תאכלו כי אם עלי אש ומכל אשר יעשה מגפן היין (צמדנר ו) אכל ובשר בשדה טרפה דמפרשינן בשר וטריפה לא חשיב ליה לאו שצכללות כמו נא ומבשל וחרטון חג דמפרשי בקרא לקי וכגון אלמנה וגרושה דלקי לכ"ע: **סל****רבי** יוחנן אינו חייב **אצא** אחת. משום דמחד קרא נפקי ואף על גב דאנא ומבשל לקי שמים שאני התם דכתיב צו"ו ובשל דקאי אאל תאכלו והכא נמי אי הוה כתיב בשדה וטרפה לא תאכלו היה לוקה שמים לרצי יוחנן משום בשר מן החי ובשר מן הטרפה: מר

ומן שזה עם זה: לר' יוחנן **חייב שמים**. דתרי לאוי איכא ואע"ג דבחדא אכילה וחדא התראה אכלינהו מיחייב תרתי: אלא אחס. דחד לאו הוא וכיון דבחדא אכילה וחדא התראה וחד לאו הוא חדא הוא דמיחייב וכן כולן: **לדברי הכל חייב שסים**. דצין למר וצין למר מתרי קראי נפקי: ה"ג

גיד הנשה פרק שביעי חולין

נחייב ככל שסא. משום אבר מן החי. אלמא לא בעינן ציה כזית: **במיסתה כזית**. דננלה אכילה כתיבא וכל אכילה כזית בר מאכבר מן החי דרצייה קרא וקפיד אאבר לחודיה: **טמאה צין נחייב צין במסתה ככל שסא**. חייב דצריה היא ולא לריכה שיעור כדחתן צאלו

הן הלוקין (מכות דף יג.) צאוכל נמלה כל שהוא שהוא חייב משום שהיא כצרייתה אלמא צריה אסורה בכל שהוא אצל לאו דננלה ליכא לחיובי משום צריה דכשנבראת לא היה עליה שם נצלה הלכך אלאו דננלה לא מיחייבג עד כזית. קתני מיהא בטוהרה נחייב ככל שסא: **נעול פסור**. והיא טוהרה: **רצי פוט**ר. מפרש ואזיל דקסנר אין אבר מן החי בשלימה דלאו אבר מיקריא ומיהו אי איכא כזית הוה מיחייב דלא גרע מבשר מן החי דמיחייב עלה כזית דהא נמי בשר הוא: **ורצי אלעזר כרצי שמעון מחייב**. דקסנר שלימה אין לך אבר מן החי גדול מזה ובאכבר לא בעינא כזית: **חנקה ואכלה**. אין כאן אלא איסור נבלה ואננלה לא מיחייב משום צריה וכזית צעינן: **לאזרים עומד**ס. לנתמה עומדת הלכך כל אבר ואבר שזה קרוי אבר צפני עממו ויש כאן משום אבר מן החי דמיחייב בכל דהו ומיהו חדא הוא דמיחייב דחדא התראה היא: **לאו לאזרים עומד**ס. עד שתשטט ואין כאן שם אבר אא"כ הפרשו אצל דכ"ע לאכבר לא צעינן כזית כדקתני ק"ו על אבר ממנה חייב ולא פליג רצי: **במשו בשר**. הא דקתני שאין זו כזית כשאין יוצו כזית בשר אלא משהו וגידין ועצמות משלימין לכזית: **מי איכא מידי**. עוף כחוש כל כך: **דכזוליה ליכא כזית בשר**. והוא גדול שצאחת מאכבריו איכא כזית במשהו בשר וגידין ועצמות משלימין דקתני על אבר ממנה חייב ואמרת דכזית עסקינן ורישא קתני שאין זו כזית ומוקמין דליכא כזית בשר: **קלניא** **עוף עמא** הוא. ונהי דליכא איסור נצלה בפחות מכזית איסור טמא מיהא איכא דצריה היא דלמר רב טמאה צין נחייב וצין נמינתה בכל שהוא: **נעין קלניא**ס. עוף טהור אס תמא' כחוש כעין קלניתא: **אס"ל** אס תמא' צאחד מדכריו של רצי בעלמא דאית ליה מחשבת אוכלין אס חישב לאוכלן כענין זה: **שמה מחשבה**. ואולינן בתרה: **חישב לאוכלה**. לזפור

זה שאין זה כזית: **אבר אבר**. גלי אדעתיה דלאזרים עומדת וכי אכלה שלימה נמי אבר קרינא ציה: **איכיל ליה אחר לא מיחייב**. דלא אבר מיקריא לחייב עליה ככל שהוא: **סלאוכלה מסה**. דגלי דעתיה דנחיייה לאו לאזרים עומדת: **לא סאכל הנפש עם הכשר זה אבר מן החי**. דאבר חי מקרינאג נפש שאס יחתכנו אינו עושה חליפין שלא ישוב עוד כנפש הנטולה שאינה חוזרת והכי משמע לא תאכל הנפש בעודו עם הכשר בעוד החיות עם הכשר: **ובשר בשדה**. משמע שפירש ממקומו וזהו בשר מן החי וטרפה כמשמעו: **וריש לקיש אמר לא סאכל הנפש עם הכשר זה אבר מן החי ובשר מן החי**. והכי משמע לא תאכל הנפש ולא תאכל הכשר כל

ומן שזה עם זה: לר' יוחנן **חייב שמים**. דתרי לאוי איכא ואע"ג דבחדא אכילה וחדא התראה אכלינהו מיחייב תרתי: אלא אחס. דחד לאו הוא וכיון דבחדא אכילה וחדא התראה וחד לאו הוא חדא הוא דמיחייב וכן כולן: **לדברי הכל חייב שסים**. דצין למר וצין למר מתרי קראי נפקי: ה"ג

מסורת הש"ס

א] [מוספתא ספ"ו דע"ו], ב] [לקמן קג.], ג] א ז"ל מקרי, ד] וט"ע תוס' ב"מ קטו: ד"ה שנאמר ותוס' מנחות נח. ד"ה אין, ס] גי מהרי"ם לר"ל,

תורה אור השלם

1. רק חזק לבלתי אכל הקדם כי הקדם הוא הנפש ולא תאכל הנפש עם הקצור: דברים יב כג וקשר בקשרה טרפה לא תאכלו לכלכל תשלכון שמות כב ל אתה:

רבינו גרשום (המשך)

נסות ובשר מעט: אמר רבא אם תמצא לומר סבר רבי מחשבת אוכלין שמה מחשבה חישוב לאוכלה. כלומר רבי דפוטרי ובחיה לאו לאיביון עומדת: אם תמצא לומר דסבר רבי מחשבת אוכלין שמה מחשבת חישוב לאוכלה אבר אבר כו'. כלומר אפי' דאכלה כולה שלימה אזלינן בתר מחשבתו וחייב משום אבר מן החי: ואמר רבא אם תמצא לומר סבר ר"א ב"ר שמעון מחשבת אוכלין. כלומר ר"א ב"ר שמעון דסבר נטל צפור שאין בו כזית בחייה ואכלה חייב חישוב לאוכלה מתה דאינו חייב אלא בכזית דנבלה היא ואכלה חיה פחות מכזית פטור דאולינן בתר מחשבתו דמחשבתו היתה לאוכלה נבלה: ובשר מן הטרפה אפי' בחייה. כגון שאירע בה אחת משמונה עשרה טרפות: אכל אבר מן החי ובשר מן החי לר' יוחנן חייב שתיים דמפיק להו משני לאוין לר"ש בן לקיש אינו חייב שתיים אלא אחת דמפיק להו לתרוייהו מלאו אחד: אכל בשר מן החי ובשר מן הטרפה לריש לקיש חייב שתיים דמפיק להו לתרוייהו מלאו אחד: אכל אלא אחת. דמפיק להו קראי: לר' יוחנן אינו חייב אלא אחת. דמפיק להו לתרוייהו מלאו אחד: אכל אבר מן החי ובשר מן הטרפה דברי הכל חייב שתיים. לתרוייהו מפיק להו מתרי לאוי:

מסורת הש"ס

(א) [נעיל קב: 3] (ג) [נעיל ל: זכחים ע: 1] (א) [נ"ל דחייל], (ד) [נ"ל דשנוולה], (ה) [דברים יד, 1] (1) נ"ל בעי: מהר"ם,

—●●—

הגהות מהר"ב רנשבורג

א תוס' ד"ה מר סבר ר' יוחנן וכו' אע"ג דאיסור מוסף הוא דאסור לגבי נח. ר"צ עי' שו"ת הרמ"ע מפאנו סי' קכ"ג דף קכ"ב ע"א ודבריו דפס"ח וש"י:

—●●—

מוסף רש"י

יבא איסור נבלה כו' ויבא איסור טרפה יחול על איסור חלב. כלומר האי ואכל לא תאכלוהו לא דרך, דהא מביי כל חלב וכל דם לא תאכלו, ומשום דתמצלה או נטרפה מי חיל ליה איסור חלב, ולמאי אנטריך, אלא התורה אמרה דחייב משום שני לאוין, משום לאו דחלב ומשום לאו דטרפה, דלא תימא אין איסור תל על איסור (דעיר 17.), שלא תאמר אין איסור נטילה וטריפה חילן על איסור חלב שקדם לטמא (ובחי'ם ע).

הדרן עילך גיד הנשה

גיד הנשה פרק שביעי חולין

—●●—

ה"ג **אכל אבר מן החי מן הטרפה ר' יוחנן אמר חייב שטים כו'**.
זהמה טרפה מחיים ואכל ממנה אבר בחייה: **לריש לקיש קשיא**.
דהא אפילו לדידיה מתרי קראי נפקי וליחייב תרתי: **בשתי בהמות**.
אבר מן החי מזו ובשר טרפה מזו: **חייב שטים**.
ואע"ג דצמדא אכילה

ובחד התראה אכלינהו דהא תרי לאוי איכא: **בזהמה אחת**.
טרפה שאכל ממנה אבר מן החי פליגי ומפרש ואזיל: **במאי פליגי**.
אמאי פטור והא תרי לאוי נינהו: **עס י'אס רובה**.
בהולדה נטרפה: **לאברים עומדת**.
ובשעה שנוולה חל עליה שם איסור אבר ואיסור טרפה: **לאו לאברים עומדת**.
ולא היה עליה איסור אבר עד שהפרישו ממנה והרי כבר טרפה היא ואין איסור חל על איסור אכל בשתי בהמות ליכא למימר הכי דזו משום טרפה וזו משום אבר של כשרה ואין כחן איסור חל על איסור: **דכולי ענמא לאו לאברים עומדת**.
וכיון דבשעת לידתה נטרפה איסור טרפה קדיס: **ובמיתי איסור אבר**.
כשחתכו וחייל אטרפה קא מיפלגי: **מר סבר חייל**.
שכן איסורו נוהג בצני נח ומר סבר לא חייל: **ואי בעית אימא דכ"ע לאברים עומדת**.
ואיסור אבר קדיס: **וכגון שנטרפה לאחר מכהן**.
ורבי יוחנן סבר איסור חל על איסור ואמי איסור טרפה וריש לקיש סבר אין איסור טרפה חל על הבהמה עד שתשחט דאיסור מיתלא תלי וקאי וכי פקע איסור חיות אחי איסור טרפה וחייל: **כגון שסג כו'**.
כגון חתך רגליה מן הארכובה ולמעלה רבי יוחנן סבר מתחלה לאו לאברים עומדת וכשחתכן חלו שניטן ור"ל סבר מעיקרא הוה זה איסור אבר: **חייב שטים**.
ואע"ג דאיכא תנאא איסורי אבר וחלב וטרפה אין לוקא אלא שטים ולקמן מפרש אחי מינייהו קא פטר ליה: **א"ל רבי אחי**.
לרבי חייא בר אבא ליינא מר שלם שהרי אני אומר משמו של רבי יוחנן שחייב שלש: **איסמר נמי**.
כרבי אחי ^ו כשנוולה חל איסור חלב דהא חלב השליל מותר דכתיב כל בבהמה תאכלוהי ואמרינן (לעיל דף סט.) לרבות את הולד דכתיב כל: **ומ"ד שטים קסבר לאו לאברים עומדת**.
ואיסור טרפה וחלב חלו בעת לידתה אכל איסור אבר לא בא עד יוס שהופרש הלכך לא מצי חייל: **מ"ס אסי חייל**.
קסבר איסור חל על איסור: **מידי דהוי אהלכ**.
כלומר כי היכי דקיס לן דלמי איסור טרפה וחייל אאיסור חלב: **דאמר מר**.
רבא אמרה בזבחים דפרק חטאת העוף (דף ע.) : **הסורה אמרה כו'**.
ואכול לא תאכלוהו (ויקרא 1) למה לי ^ו דדכתיב הא צחלב כשרה הוהירו כל חלב וכל דם לא תאכלו (ויקרא 2) אלא התורה אמרה כו' והאי

ואכול לא תאכלוהו ^ו משום דנבלה אזהרינהו ואשמועינן דיחול על איסור חלב ואף על גב דאיסור חלב קדים משנוולה.
וה"ג אע"ג דאיכא איסור אברים צדדי איסור טרפה וחייל עליה: מכללו

האי מיגו אלא דוקא איסור טרפה דגלי קרא חייל ולא איסור אבר וא"ת למהוא לישגא דאמר לעיל דכ"ע לאו לאברים עומדת ולרבי יוחנן איסור אבר חייל אאיסור טרפה א"כ היכי משכחת לה דלא מיחייב אלא שטים צחלב חלב מן החי ומן הטרפה וי"ל כגון שעס י'אאת רובה נטרפה ואיסור אבר שצא לצסוף נהי דחייל אאיסור טרפה דקיל על איסור חלב דחמייר דבכרת לא חייל:

פרק שביעי חולין

—●●—

קנ.

בר סבר רבי יוחנן בהמה בחייה **לאברים עומדת ואיסור אבר ואיסור טרפה** בהדי הדדי **קא אתנו**.
משמע דאי לאו לאברים עומדת דאיסור טרפה קדים לא אחי איסור אבר וחייל עליה א| **אע"ג** דאיסור מוסף הוא דאסור לצני נח ותימא דפרק ג' דשנועות

(דף כא:.)
וצפ' בתרא דיומא (דף עג:) גבי שנועה שלא אוכל נבלות וטרפות קאמר רבי יוחנן צכולל דברים המותרים עם הדברים האסורים אלמא אית ליה איסור כולל וא"כ כ"ש איסור מוסף כדמוכח דפרק ארצעה אחין (יבמות דף לב:)
וי"ל אף על גב שפירש רבי יוחנן מתימין דהתם צכולל לדידיה לא ס"ל הכי:

ובר סבר דאי **לאברים עומדת ולא אתי איסור אבר וחייל אאיסור אבר**.
וא"ת כמאן ס"ל אי כרבי אלעזר דאמר לעיל (דף קב.) כל שאתה מצווה על דמו אתה מצווה על אבריו אס כן ליחייב נמי הכא טרפה משום אבר מן החי ואי כרבנן דאמרי כל שצטרו מותר כו' אס כן למה לן טעמא דלאו לאברים עומדת וי"ל דדרשינן כל מין שצטרו מותר: **דאיסור חלב ואיסור אבר ואיסור טרפה בהדי**

הדדי קאתו.
פי' הקונטרס דשנוולה חל איסור חלב דהא חלב שליל מותר מכל בבהמה תאכלו וקשה דהא א"ר יוחנן צפ' בזהמה הנמקשה (לעיל דף עה.) תלש חלב כן ט' מי חלבו כחלב בזהמה א"כ איסור חלב קדים וי"ל דמ"מ איסור טרפה ואבר חיילי אאיסור חלב דקיל שהותר מכללו וצדדי הדדי קאתו לא נקט אלא משום טרפה ואבר ומניהו קשה דצסוף דם שחיטה (כריתות דף כג:) אמרינן דצקדשים איסור חל על איסור דכתיב כל חלב לה' לרבות אמורי קדשים קלים למעילה דלמי איסור מעילה וחייל אאיסור חלב ופריך למ"ד אף צקדשים אין איסור חל על איסור ל"ל כל חלב ומוקי לה צולדות קדשים וקסבר צהווייתן הן קדושין וצדדי הדדי קאתו והשתא אכתי לרבי יוחנן הא איסור חלב קדים דחל צמעי אמו וגראה לפרש דדוקא נקט תלש חלב והוציאו ממעי אמו לחוץ הוא דמיקרי חלב והא דאמר חדשים הוא דגרמיי ולא אוריא אוריא דבהמה הוא דלא צעי אכל אוריא דחלב ^ו צעינן והשתא ניחא הכא דכולהו צדדי הדדי קאתו והא דקאמר כשנטרפה עם י'אאת רובה הוא הדין נטרפה צמעי אמה דלא מיחייב משום טרפה עד שיוצא כמו חלב אלא לא אחי אלא לאפוקי נטרפה לאחר י'אאת רובה וא"ת לרצא דאמר לעיל כגון שתלש ממנה אבר וטרפה צו ולאו לאברים עומדת דהשתא צדדי הדדי קאתו משמע דאס נטרפה קודם שנתלש האבר לא אחי איסור אבר

וחייל על איסור טרפה א"כ היכי משכחת לה שלש הכא לרי' יוחנן כיון דלאו לאצרים עומדת ואין איסור אבר חל על איסור טרפה וי"ל כגון שתלש ממנה אבר וטרפה צו דמיגו דלמי איסור טרפה וחייל אאיסור חלב חייל נמי איסור אבר עליו ומ"ד שטים לית ליה חלב כגון שתלש ממנה אבר וטרפה צו ולאו לאברים עומדת דהשתא צדדי הדדי קאתו משמע דאס נטרפה קודם שנתלש האבר לא אחי איסור אבר

חלקו

עין משפט ור מוצה

קו א ב מיי פ"ה מהל' מאכלות אסורות הלכה ה:
ג [נמי] שם פ"ז הלכה ב ופ"ח הלכה ו:]

—●●—

שיטה מקובצת

אל מ"ס בהמה בחייה לאו לאברים עומדת: **ג** טרפה וחיל איסור אבר מן החי ור"ל: **ג** ואכול לא תאכלוהו למה לי דכתביה בחלב טרפה הא בחלב כשרה נמי הוזהרו כל חלב: **ז** והאי ואכול לא תאכלוהו משום לאו דבלה אזהרינהו: **ס** וחי' אע"ג דאיסור אבר דבהמה קדים אחי איסור טרפה וחיל עליה:

—●●—

רבינו גרשום

מיתיבי אכל אבר מן החי מן הטרפה. כלומר אמרי' לשיל אכל אבר מן החי ובשר מן הטרפה דברי הכל חייב שטים והא הכא ^וס"ל לר"ל דאיתו חייב אלא אחת: ובמיתי איסור אבר מיחל איסור טרפה. כלומר בהא קא מיפלגי ר' יוחנן וריש לקיש אי אחי איסור אבר וחייל אאיסור הכל חייב שטים והא הכא טרפה ר' יוחנן סבר אחי איסור אבר וכו': אכל חלב מן החי מן הטרפה חייב שטים כו'. כדבעינן למימר קמן: דחלב הותר מכללו. כלומר אצל חיה:

עין משפט ונר מצוה

קו א ב מיי פ"ה מהל' מחללות אסורות הלכה

ד:

קח ג ד מיי פ"ד שם הלכה ג:

א ה מיי פ"ט שם הל' ד ה סמג לאוין קמא טוש"ע י"ד סי' פו ספק ב ג:

ב ו מיי שם הלכה כ' וסמג שם טוש"ע י"ד סי' פח ספק א:

רבינו גרשום

חלקו מבחון. כלומר היה כוית חלב וחלקו מבחון אכל חצי זית וחזר ואכל חצי זית מהו. פטור שלא אכל השעור בעירוף: מכפנים חייב. כלומר הכניס השעור השלם לתוך פיו וחלקו בפיו לחצצין ובלעו אעפ"כ חייב: ר' יוחנן אמר חייב הרי נהנה גרונו בכוית ואע"ג דחלקו בפיו בגרונו הרי נהנה גרונו בכוית: ורי"ש בן לקיש אמר פטור אכילה במעו. כלומר בעינן שיכלענו יחד במעיו: אלא לריש לקיש היכי משכחת לה דמיחייב. היכי משכחת לה דאמר חלקו בפיו פטור היכי משכחת לה בשום בר נש שאוכל כשיעור איסורא (בבא אחא) והא אי אפשר שיכלענו יחד שלא יוותר בפיו קצת והדר בולע בפעם אחרת: אמר רב כהנא בגרומיתא זעירתא. כלומר בשומן שעל הארכובה שדובק ברכוכה שכולעו יחד העצם והשומן שאותו שומן חשוב חלב: מחוסר קריבה. שמחוסר להקריבו לאו כמחוסר מעשה דמי. כלומר אע"ג דאינו יחד ואינו בצירוף כיון דאכולו השעור כולו אין אנו חוששין וחייב: בשל בין השניים לא פליגי. כלומר לא פליגי דלא מצטרף כי פליגי בשל בין החנוכים הדובק לחוץ לפנים מן השניים: מר סבר אפי' במעיו בעינן כוית. והאי לאו במעיו הוא: מאי קא מיבעיא ליה אי הוה עיכול כו'. כלומר קא מיבעיא ליה כיון דהקיא אי חשוב בפעם ראשונה כמעוכל וכיון דהדר אכלו לא חשוב אכילה דהוי כעפרא אי לא הוי עיכול: תיבעי ליה כוית. כלומר תיבעי ליה שמתחלה אכל כוית והקיא והדר אכלו אי חייב שתיים דלא הוי עיכול או אין חייב אלא אחת דהוי עיכול: אלא בתר מעיו אזלינן כו'. כלומר אי בתר מעיו אזלינן ואין במעיו אלא חצי שיעור אי בתר גרונו אזלינן והרי נהנה גרונו בכוית: תפשוט ליה מדר' אסי. דבתר גרונו אזלינן: א"ל מופת הדור דלאו זימנין סגיאי. כלומר אדם חשוב אמרתה קמיה דר' יוחנן בענין זה שאכל חצי זית והקיא וחזר ואכלו: ואמר לך הרי

קנ:

חֲלָקוּ מִבְּחוּץ. פירש בקונטרס כוית אצר מן החי חלקו לשני קודם שיתננו לתוך פיו ואכל זה לצדו ואח"כ אכל חליו השני משמע דאם נתן שני החלקים צפיו וצלען צבת אחת חייב לנ"ע ואין נראה דאם כן מאי קשיא ליה לריש לקיש היכי משכחת לה דמיחייב וכי אינו יכול לצלוע כוית צבת אחת והא אמרינן בפרק בתרא דיומא (דף פ.) דגדולה יותר מגרוגרת כדמוכח בפרק חלון (שיריוץ דף פ.): דאיכא כמה גרוגרות כסעודה של עירוב וגרוגרת גדולה יותר מכוית כדמוכח בפרק המצניע (שם דף ה.). ואמר'י צפ' אמרו לו (כרימות דף יד.) דאין צית הצליעה מחזיק יותר משני זיתים משמע דשני זיתים מחזיק ועוד דכי היכי דאע"פ שחלקו מבחון והניסח צבת אחת לתוך פיו מיחייב לר' יוחנן דלזיל בתר אכילת פיו לפי שנהנה גרונו כוית צבת אחת ה"נ אפילו צלען צוה אחר זה יתחייב לריש לקיש דלזיל בתר אכילת מעיו כיון שיש כוית צבת אחת צממיו קודם שיתעכל דלזיו ממחר להתעכל כדמוכח בסמוך ונראה לפרש דחלקו מבחון פטור ואפילו אכלו צבת אחת דבעינן שיהא מחובר צפיו וזיתים עליו שם אצר כדמור להכא חדוש הוא כדפירש בקונט' דבעלמא לא מיחייב אגדין ועגמות והכא מיחייב ואין לך צו אלא חידושו אצל חלקו צפנים חייב דדרך הוא שנחלק צפיו בשעת נעיסה וריש לקיש פטר ואפי' חלקו צפנים ולכך דוחק הש"ס אליבא היכי משכחת לה שיתחייב בדרך אכילה ומשני בגרומיתא זעירתא דאין אדם לועסו אלא צולעו ומיהו לרבי אלעזר ודאי חייב חלקו מבחון דאפילו אכל זה אחר זה מיחייב:

הדרן עלך גיד הנשה
בלִּי הַבֶּשֶׂר אִסוּר לְבָשֵׁל בַּחֲבֵי.
תימה דלא תני בדרך ובחז"ל צפני הבית ושלא צפני הבית צחולין ובמוקדשין כמו צהנן פירקין ובתוספתא תני להו ושמה מאי דשיר צמתניתין פירש צברייתא ואשמעינן דחיל אסור צשר צחלצ אסור מוקדשין ורשב"ס פיי דליטריקין משום חז"ל דס"ד דאינו נוהג צח"ל משום דליתקש לצטוריס (שמות נג) צחד קרא ראשית צכורי חדמתן לא תצשל גדי צחלצ אמו ולפירושו ניחא הא דאמר צפ' ראשית הגז (לקמן דף קנ.) דלרץ דצטוריס אחא למעוטי חז"ל דאע"ג דהיא מנזה

התלויה בדרך ליטריקין משום דליתקש לצשר צחלצ: **וְאִסוּר לִחְעָרוֹת עִם הַגְּבִינָה עַל הַשְּׁלַחַן חוּץ מִבֶּשֶׂר דָּגִים וְחֻגְבִּים**. האי חוץ לא ליטריקין דאפילו לצשל שרי אלא אגב רישא נקטיה:

הגודר

אלמא הוי עיכול ואתא לאדכוריה ושאל לו צלשון צעיא משום צכודו אכלו לחותו עגמו מהו כלומר היזכר מה ששמעת על כך: **אִישִׁיתִּיק**. רבי אסי: א"ל. ר' אלעזר: **מופס הדור**. גדול הדור כמו (זכריה א) אגשי מופת המה: **זימנין סגיאיין אמרס**. דצר זה לפני רבי יוחנן דאפילו צההוא עגמו חייב והודה לדבריך ואמר הרי נהנה גרונו בכויתא:

הדרן עלך גיד הנשה

גיד הנשה פרק שביעי חולין

מכללו. אצל חיה: **חלקו מבחון**. לכוית אצר מן החי נחלק לשנים קודם שיתננו לתוך פיו ואכל זה לצדו ואח"כ חליו השני: **מהו**. מי מצטרפי לחיוביה ככל שאר איסורים דקיימא לן דמצטרפי שיעוריייהו לחלצין בתוך כדי אכילת פרס כדאמרינן בפרק בתרא דיומא (דף פ.):

מכללו אבל אבר דלא הותר מכללו לא כי אתא רב דימי אמר בעא מיניה רבי שמעון בן לקיש מרבי יוחנן חלקו מבחון מהו אמר ליה פטור מבפנים מאי אמר ליה א חייב כי אתא רבין אמר חלקו מבחוץ פטור מבפנים רבי יוחנן אמר חייב וריש לקיש אמר פטור רבי יוחנן אמר חייב הרי נהנה גרונו בכוית וריש לקיש אמר פטור אכילה במעיו בעינן וליכא אלא לרבי שמעון בן לקיש היכי משכחת לה דמחייב אמר רב כהנא בגרומיתא זעירתא ורבי אלעזר אמר אפילו חלקו מבחון נמי בחייב ⁽⁶⁾ מחוסר קריבה לאו כמחוסר מעשה דמי אמר ר"ש בן לקיש כוית שאמרו חוץ משל בין השניים ורבי יוחנן אמר אף עם בין השניים אמר רב פפא בשל בין שינים דכולי עלמא לא פליגי כי פליגי בין החנוכיים מר סבר גהרי נהנה גרונו בכוית ומר סבר אכילה במעין בעינן אמר רבי אסי אמר רבי יוחנן אכל חצי זית והקיא וחזר ואכל חצי זית אחר חייב מ"ט הרי נהנה גרונו בכוית בעא רבי אלעזר מר' אסי אכל חצי זית והקיא וחזר ואכלו מהו מאי קא מיבעיא ליה אי הוי עיכול אי לא הוי עיכול ותיבעי ליה כוית אלא אי בתר גרונו אזלינן אי בתר מעיו אזלינן ותפשוט ליה מדרבי אסי רבי אסי גמריה איעקר ליה ואתא ר' אלעזר לאדכוריה והכי קאמר ליה למה לי חצי זית אחר לימא מר בדרידה ידיאכא למשמע מינה תרתי שמעינן מינה דלא הוי עיכול ושמעין מינה דהרי נהנה גרונו בכוית אישתיק ולא א"ל ולא מידי א"ל מופת הדור לא זימנין סגיאיין אמרת קמיה דרבי יוחנן ואמר לך הרי נהנה גרונו בכוית:

הדרן עלך גיד הנשה

בלִּי הַבֶּשֶׂר אִסוּר לְבָשֵׁל בַּחֲלָב חוּץ מִבֶּשֶׂר דָּגִים וְחֻגְבִּים וְאִסוּר לִהְעֵלוֹת עִם הַגְּבִינָה עַל הַשְּׁלַחַן חוּץ מִבֶּשֶׂר דָּגִים וְחֻגְבִּים הַגּוֹדֵר

אזלינן: רבי אסי גמריה **איעקר** ליה. כלומר רבי אלעזר תרוייהו פשיטא ליה ולא הוצרך לישאל כלום אלא שמעיה לרבי אסי ששכח שמועתו ששמעו שניהם מפי ר' יוחנן שאפילו חזר ואכל אותו זוכות עגמו חייב ושמעיה לרבי אסי דקא נקיט כוית אחרת) אכל ההוא לא פשיטא. **אִישִׁיתִּיק**. רבי אסי: א"ל. ר' אלעזר: **מופס הדור**. גדול הדור כמו (זכריה א) אגשי מופת המה: **זימנין סגיאיין אמרס**. דצר זה לפני רבי יוחנן דאפילו צההוא עגמו חייב והודה לדבריך ואמר הרי נהנה גרונו בכויתא:

הדרן עלך גיד הנשה

בלִּי הַבֶּשֶׂר אִסוּר לְבָשֵׁל בַּחֲלָב חוּץ מִבֶּשֶׂר דָּגִים וְחֻגְבִּים וְאִסוּר לִחְעָרוֹת עִם הַגְּבִינָה עַל הַשְּׁלַחַן חוּץ מִבֶּשֶׂר דָּגִים וְחֻגְבִּים הַגּוֹדֵר
הנודר
(קיד.) איכא למ"ד דאורייתא ואיכא למ"ד דרבנן: **ואסור להעלות**. דילמא אחי למיכלניהו כי הדדי דקא נגעי וצלעי מהדדי ואע"ג שמותר לאכול צשר אחר גבינה כדאמרינן בגמרא (קהל: הנודר

מסורת הש"ס

^[א] [נכחים קה: א] (ג ז"ל כמי, א) [נ"ל אוכל יטעם לו], (ד) כס"ל: הדבוק, (ה) כס"ל: אחד, (ו) [וע"ע מוס' צ"ב פא. ד"ה ההוא למעוטי כו' ומוס' לקמן קלו. ד"ה אלא],

גז'יון הש"ס

גמ' והקיא וחזר ואכלו. ע"י יומא מא ע"א ובת"י שם ומחמת סט ע"א תד"ה דנלע ובת"ש פיי"ז מ"ז דלהלום:

שיטה מקובצת

^[א] הא אי אפשר ללעוס אכילה לבולעה כולה יחד: ^[ב] מחוסר מעשה מי שלא אכל: ^[ג] והאי דנקט גרונו משום דהנאת: ^[ד] שאפי' חזר ואכל אותו חצי זית עצמו חייב ושמעיה לר' אסי דקא נקיט חצי זית אחר אבל ההוא: ^[ה] הרי הוי עיכול הס"ד: ^[ו] לר' אלעזר ודאי דמחייב חלקו מבחון אפי' אכל:

מסורת הש"ס

(א) [לקמן ק"ג.], (ב) [נ"ל דמנן], (ג) מדרס גד. מעילה כ.; (ד) [נ"ל ל"ן, (ט) [נ"ל להסל], (ו) [נפעל פד. ושי"ן], (ז) [שנת יא: ב"ה ג. ושי"ן], (ח) חלה פ"ד מ"ח, (ט) ר"ח, (י) [נ"ל אי נשקל, (י) [נע"י קצת תיוב לזה בחוס' ע"צ סוף ד"ה שוף וגבינה], (י) ע"י מהר"ם דבן עזר זה,

ג'ליון הש"ס

גמ' אפר ר"י רבי ה"א. מגילה דף ט ע"ב ושי"ן:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה חלת וכו' מזהר ואמנזון ולפנים כ"ל ומינת ועד ממקח: (ב) בא"ד בטומאה דקרי דטומאה היולא מוטפו היא שרי ר' יוסי: (ג) בא"ד בכל הש"ס שהיה נרץ להפריש שמי:

מוסף רש"י

ור"ע אסור. דקסבר מין אחד הן (משעיה ב.) דקסבר לזועין בכלל ירק (מדרים ד.). לא מצאתי אלא דלועין. מכלל דלאו מיניה הוא (שם) אלמא כיון דמיתקן מינה אמרינא הוא להכי מותר בדלועין (משעיה ב.). כן הדבר. גלומו משם איז למד, דאש"ג דמיתקן חלה מילמא היא, כלל הוא חור ואומר ירק לא מלאמי אלא קטנית, אלא כיון דאמר לא מלאמי אלא דלועין ואיני אומר לא מלאמי אלא קטנית, אלמא דלועין בכלל ירק הן ואש"ג דמיתקן עלייהו שלחא ס"ל ל"ע דמחא מילמא מינה (שם). רבי ה"א. הוא אמרה למתני ונסקי מילמיה חלת כחד מנה וחלת כחד מנה (ר"ה ז.) מתניתין רבי תחמה לפי דעתו ונסקי מילמיה כי הני מרי מנא, כחד כמר שקלא דכריי של זה וזו ושל זה וזו (לש"י ד.). ואנן נגזרי בוי. הא דלמיתקן בטולי הש"ס שאין גוזרין גזרה לגזרה, מהאי קרא נפקא, ושמתם את משמרתם, עשו משמרת כלומר גזרה למשמרתו לתורתו, ולא משמרת למשמרת, שלא יעשו גזרה לגזרה (ב"ב ז.).

כל הבשר פרק שמיני חולין

הנודר מן הצפר. כל הנודר אין דעתו אלא אחר לשון בני אדם שהוא קורא שם הדבר כך ואשמועינן מתני' דכל מין צפר אדם קורבו צפר חוץ מצפר דגים וחגבים: **גמ'** קס"ד האי איסור דמתניתין מדאורייתא קאלמר: דר"ע צמתניתין היא צהאי פירקא (לקמן דף ק"ג.): **מוסר צצפר דגים**.

שאין קורבו צפר: **הא עוף אסור**.

דצנדרים אחר לשון בני אדם אנו זריכין להלך ואשמועינן מתני' דדרכ לקרותו צפר: **כל מידי דמימליך עליה שלית**. כל דבר שאינו נשמע מן הסמס לא צמוך הכלל ולא מוצא ‏(י [מן] הכלל וזריך השליח לחזור ולפרש ולשאול רוצה אמה צזה: **מיניה הוא**. משוב לענין מדרים מאותו המין כגון הכא שהאומר לשלוחו קנה לנו צפר מן השוק אינו נשמע לו מן הסמס צפר עוף והוא נמלך צבעל הצית ושואל כלום אני לוקח צפר עוף: **מיניה הוא**. מין צפר הוא שהרי אמר לו קנה לי צפר ואס לא היה עוף מין צפר לא היה נמלך אס יקח ממנו דהא לאו צפר הוא: **לא מצאמי אלא דלועין**.

ואינו לוקחן מיד כשמוצאן אלמא לא קרו ליה אינשי ירק דהא האי ירק סמס קאלמר ליה ואי צכלל ירק הוא לא היה נרץ למלך: **אמר להס כן הדבר**. ומשם אני מציא ראייה שהוא מין ירק שאינו לא מנא אלא קטנית לא היה משיבו לא מלאמי אלא קטנית אלא לא מלאמי ירק ובדלועין היה אומר לא מלאמי ירק אחר אלא דלועין ולמה היה אומר כן אלא שיש לך ללמוד שהדלועין נקראים ירק ואין הקטנית צכלל ירק: **סבר לה כר"ע**. דאש"ג דנרץ לאימלוכי ‏(י [ולא שקלי] מיניה

הוא דאי לאו מיניה הוא לא הוה אמר אשקול מהאי: **ויש מהן מה"ס**. צפר בהמה: **ויש מדברי סופרים**. חיה ועוף: **ש"מ**. מדאסר עוף בהעלאה משום גזירה אכילה ש"מ איסור אכילה ידידה מדאורייתא ולא כרצ אשי: **אכילה גופה גזירה**. אטו צפר בהמה: **חלת חו"ל**. אינה אסורה לזרים אלא מדרבנן אבל חלת הארץ תרומה קרייה רחמנא [במדבר טו] ואסורה לזרים מוכל זר לא יאכל קדש (ויקרא כב): נאכלת

הנודר מן הבשר מותר בבשר דגים וחגבים.

כר"ע דכל מילי דמימליך עליה שליח צר מיניה הוא ובפ' הנודר מן הירק (מדרס דף גד.): פריך דצצפר דגים נמי מימלך ומוקי מתניתין דהכא צמאן דכאיז ליה עיניה וציומא דהקזה דלא אכיל איניש דגים אבל עוף אכיל צשלקא

א"הנודר מן הבשר מותר בבשר דגים וחגבים: **גמ'** הא עוף אסור מדאורייתא כמאן דלא כרבי עקיבא דאי רבי עקיבא האמר^(ה) חיה ועוף אינו מן התורה אימא סיפא הנודר מן הבשר מותר בבשר דגים וחגבים הא עוף אסור אחאן לרבי עקיבא דאמר כל מילי דמימליך עליה שליח בר מיניה הוא ^(ו)דתניא ^(ג)הנודר מן הירק מותר בדלועין ור"ע באוסר אמרו לו לר"ע והלא אומר אדם לשלוחו קח לנו ירק והוא אומר לא מצאתי אלא דלועין אמר ^(ד)להן כן הדבר כלום אומר לא מצאתי אלא קטנית אלא שדלועין בכלל ירק ואין קטנית בכלל ירק רישא רבנן וסיפא ר"ע ^(ה)אמר רב יוסף רבי היא ונסיב לה אליבא דתנאי בגדרים סבר לה כר"ע בבשר בחלב סבר לה כרבנן רב אשי אמר כולה ר"ע היא והכי קאמר כל הבשר אסור לבשל בחלב צמהן מדברי תורה צומהן מדברי סופרים צחוי' מבשר דגים וחגבים שאינם לא מדברי תורה ולא מדברי סופרים: ואסור להעלות [וכנ']: אמר רב יוסף שמע מינה בשר עוף בחלב דאורייתא דאי סלקא דעתך דרבנן אכילה ^(ו)גופה גזירה ואנן נגזר העלאה אטו אכילה ומנא תימרא דלא גזרינן גזירה לגזירה דתנן ^(ז)חלת חוצה לארץ נאכלת

קד.

הנודר מן הבשר מותר בבשר דגים וחגבים. צגמרא מוקי לה כר"ע דכל מילי דמימליך עליה שליח צר מיניה הוא ובפ' הנודר מן הירק (מדרס דף גד.): פריך דצצפר דגים נמי מימלך ומוקי מתניתין דהכא צמאן דכאיז ליה עיניה וציומא דהקזה דלא אכיל איניש דגים אבל עוף אכיל צשלקא ומיניהו צפרק צתרא דמעילה (דף כ.). לא קיימא שינויא דהקזה אלא מסיק צמאן דכאיז ליה עיניה אבל צשאר ימייס הנודר מן הצפר אסור נמי צדגייס: **ק"א** עוף אסור מדאורייתא.

ה"נ ה"מ למינקט ^(י)חיה וגראה דהא דס"ד שהוא דאורייתא משום דסמין אסיפא דגזר העלאה אטו אכילה כדדייק רצ יוסף צסמון אבל אין לומר דדייק מדקמני כל הצפר דמשמע ליה שכל הצפר שזה זה מה צפר עוף צצפר צהמה דהא הנודר מן הצפר אין כל הצפר שזה דאפילו ר"ע מודה דלא מיתסר צצפר עוף מדאורייתא כדאמר צפרק הנודר מן הירק (מדרס דף גד). דמודה ר"ע דלא לקי: **ומנא תימרא דלא גזרינן גזירה לגזירה**. צכמה מקומות אמר היא גופה גזירה ואנן ניקוס וגזזור גזירה לגזירה צפ"ק דצבת (דף יא): וצריש וצפ' צמה מדליקין (שם דף כא). וצריש צ"ה (דף ג.). והכא צענין לאתויי ראייה לענין גזירה דהעלאה אטו אכילה ויש מקומות נמי דגזרינן גזירה לגזירה ולא חיישינן אין לדמות גזירות חכמים זו לזו אלא צמקומות שהש"ס מדמה:

ח'קצ"ת חוצה לארץ נאכלת עם הזר
על השלחן. אין המשנה שגויה

כן אלא הצמרא מציאה צקיזור וכן היא שגויה צפ' צתרא דמס' חלה (משנה ח) אמר ר"ג שלס ארצות לחלה מארץ ישראל עד כיז חלה אחת מכיז עד הנהר ועד אמנה שמי חלות אחת לאזר ואחת לכהן של אזר יש לה שיעור ושל כהן אין לה שיעור מנהר ^(א) ועד אמנה ולפנים שמי חלות אחת לאזר ואחת לכהן של אזר אין לה שיעור ושל כהן יש לה שיעור וטבול יוס אוכלה רצי יוסי אומר אין נרץ טבילה ואסורה לוצים ולוצות ולגדות ולילדות ונאכלת עם הזר על השלחן וניתנת לכל כהן שירלה והכי פירושו מכיז עד הנהר ועד אמנה שהיו סמוכים לארץ העמים ואין יכולין לשמור עצמם ופירותיהם צטהרה והיו חלותיהם טמאות וטעונות שרפה ולכן זריכין להפריש שמי חלות אחת לאזר שהיא חלה דאורייתא דפירותיהן גדלין צארץ ישראל ולכן נמי יש לה שיעור כדמפרש צירושלמי מפני שהיא מדברי תורה ואחת לכהן מדברי סופרים שלא תשתכח תורת חלה ולפי שהיא מדברי סופרים אין לה שיעור מנהר ועד אמנה ולפנים שהוא חולה לארץ שמי חלות ושתייהן מדברי סופרים אחת לאזר משום דסמוכין לארץ ישראל חלה ידיהו כחלת ארץ ישראל גזרו עליה שלא לאוכלה כלל אפילו כהן טהור גמזר כמו צחלת אזר דאי' ואחת לכהן שלא תשתכח ויש לה שיעור לפי שהיא נאכלת וטבול יוס אוכלה ואין נרץ הערב שמש שלא החמירו צה כמו צתרומה דאורייתא רצי יוסי אומר אין נרץ טבילה ואפילו צטומאה דקרי ^(ב) דצטומאה היולא מגופו שרי רצי יוסי מדלא חשיב צעל קרי צאיסורא לוצות ואסורה לוצין וצות כו' צלא טבילה אחרת דמפרש עלה צירושלמי דלרצי יוסי נארכה וגראה דלרבנן נמי דצעו טבילה דוקא לצעל קרי צטומאה יולאה לו מגופו אבל טמא מת שרי צלא טבילה כרצי יוסי דאי מוצרכי נמי טבילה צטמא מת תקשה לכו כדמקשה גמ' צפ' עד כמה (בסויות דף ק. ב.) וכי הזאה יש לנו ומה תועיל טבילה צטמא מת ומסתמא טמאי מתים היו כמה פעמים כי אי אפשר להס ליהר מטומאת מת דהיי דמטומאת מת עצמו זריכין ליהר מחמת כהונתם מטומאת חרב הרי הוא כחלל אין יכולים כלל ליהר דצשום צית שהיה צו מת מעולם נעשה כחלל כל המתכות צצחבו והיו כמאהיל על המת כדאמרינן צצזיר צפ' כ"ג (דף ג. ב.) וגם לא היו זריכין ליהר מטומאת חרב הרי הוא כחלל כיון שאין גזזיר מגלה עליה כדמוכח צריש תוספתא דאהלות וא"כ כולן זריכין הזאה ואין סצברא כלל שתקנו חכמים חלת חו"ל שלא יאכלוהו אא"כ ילך ויה צאי' ולהכי מסצבר שצכלא הזאה וטבילה היו אוכלין אותה אפילו לרבנן דרצי יוסי וצצכל וכן לדידן שרחוקין מא"י א"צ שמי חלות אלא אחת כדאמרינן צפ' עד כמה (בסויות דף כ.). ונותנה לכהן קטן ואכיל לה דכי ליכא כהן קטן דוקא קאמר התם דמפרש אחרת ונותנה לכהן גדול וראשונה שורפה וחלה של אזר מנהר ועד אמנזון ולפנים אינה מותרת לכהן קטן אלא לעולם נשרפת דומיא דחלת אזר א"י משום דסמוכין לא"י ומתחזיא כחלת א"י כדפרישית ומש"ה נרץ לעולם שמים אבל צרחוקים כגון דצצל ודיזן דלא מתחזיא חלה ידיהו כחלת הארץ טמאה נותן לכהן קטן ומסתבר דאף לכהן גדול שטצל לקריו ולא צענין הערב שמש דאין להחמיר צה מצחלה של כהן צסמוכין לא"י וכ"כ צה"ג בהלכות חלה אמר רצינא הלכה גדה קוצה לה חלה ואכיל לה כהן קטן או מאן דטביל לקריו ויש קצת תימה אמאי קאמר דנותנה לכהן קטן כיון דאפילו כהן גדול יכול לאוכלה אחר שטצל או לצטלה צרוב כמו תרומה דאמרינן צפ' עד כמה (שם) רצה הוה מצטל לה צרוב ואכיל לה צימי טומאה וגראה דדוקא חלת חו"ל לפי שאין לה שיעור ודבר מועט הוא קאמר דיכול ליתנה לכהן קטן כ"ש אס יש כהן גדול שטצל או רוצה לצטלה שיכול ליתנה לו וכן משמע דצבר מועט הוא דקאמר התם דשקל לה צריש מסיא אבל תרומה שהיא מתצואה או מיין ושמן אין ליקן לכהן קטן לפי שהוא מאצדה ועוד יש לה שיעור כמו צתרומת מעשר ולכן אין ליתנה לקטן אלא לכהן גדול שטצל או רוצה לצטלה צרוב וא"צ להפריש שניה דלא תשתכח כיון דמפרישין אחת כמו צחלה היכא דאיכא כהן קטן שלא מצינו בכל הש"ס שהיה נרץ ^(ג) לפרש שמי תרומות אלא דוקא חלה כי ליכא כהן קטן או גדול שטצל שאז היא נשרפת ולכן נרץ להפריש חלה שניה שלא תשתכח תורת חלה אבל תרומה דאין נותנין אותה אלא לכהן גדול שטצל או רוצה לצטלה צרוב א"צ להפריש שניה דלא תשתכח כיון שמפרישין אחת ומיניה נראה דגם צסמוכים לא"י שמפרישין לעולם שמי חלות לא היו מפרישין אלא תרומה אחת לכך נראה צצחלה יש לחוש יותר שלא תשתכח משום דשייכא בכל אדם המגלגל עיסתו אבל תרומה אין רגילין צה אלא צעלי קרקעות וממריחי צצחאות והיכא

עין משפט ונר מצוה

ג א מיי' פ"ט מהלכות מדרס הל' ו טוש"ע י"ד סי' ר"ח סעיף ח ודלא כהלא תנא:

ד ב מיי' שם הלכה י ועי' כ"מ טוש"ע שם סעיף ד:

ה ג מיי' פ"ט מהלכות מאכלות אסורות הל' ג סמג לאין קמא טוש"ע י"ד סי' פז סעיף ב: ו ד ה מיי' שם הל' ד ה טוש"ע שם סעיף ג:

רבינו גרשום

א' ר' עקיבא האמר חיה ועוף אינן מה"ח. במשנה עצמה^(ח): כל מידי דמימליך עליה שליח כו'. כיצד מימליך עליה שליחא דאי א"ל רבו לך קנה לי בשר והוא חזור ואמר לא מצאתי אלא עופות ודאי בר מיניה דבשר הוא כדאשכחן בדלועין: ואין הקיטנית בכלל ירק. כלומר הכא נמי לענין עופות אומר לא מצאתי אלא עופות מכלל דעופות בכלל בשר: ומנא תימרא דלא גזרינן גזירה לגזירה: דתנן חלת חו"ל

(ב) לקמן דף ק"ג.